

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

" 1/2 " 1 " 60 "

" 1/4 " — " 90 "

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

" 1/2 " 3 "

—o—

Numeri singuratici se vënd
în Cluj cu 5 fileri. Într'alte
locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
CLUJ. — KOLOȘVĂR
N. JOKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Cărturarii și cărțile.

I.

Măsura în care se cetește jos, la sate, se socotește ca una din cele mai hotărâtoare probe, și mai grăitoare mărturii a stării și a propășirii unui neam. Chipul și sîrguința, cu care se culege învățătura dreaptă din cetania cărților și din graiurile cumpătate a foilor ce apar, se încreastă între apucăturile bune și făgăduitoare de bine, de noroc și de luminare pentru un popor.

La noi, la sate, cât și cum se cetește? Dintre neamurile, ce-și urzesc veacul tot în pământul țării acesteia, noi suntem al doilea în șir — dela coadă; adică între cele ce au mai puțină tragere și înțelegere pentru carte și pentru foloasele ei. La suta de Români abia vin patrusprezece pricepători de slove.

Cine poartă vina, și ponosul păcatului de unde se trage? Vina zace, poate, și în multe împrejurări neatârătoare de noi și de vrutul nostru, — dar zace, în mare parte, și în noi: în cărturarii acestui neam. Abunăsăm, când ajunge lucrul la răfuială și la împărțit, nu va fi unul singur, care să îngăduie, că »domnul« — popă, învățător sau potracăr — ar purta pe suflet pricina acestui păcat și sminteli mari. Greșelile, smintelele și piedecile păcătoase, ce se nasc în cei de jos, nu le răsar, nu le cresc și nici nu le părăsesc domni de sus. Se crede, că pricina păcatelor în cei de jos, nu sunt și nu pot fi cei puși sus. — E greșită socoteala.

Că cei de jos nu cetesc și nu se doresc după carte, vina o poartă domni, cărturarii dela sate. Cei de sus, ajunși

la cârmă prin învățătura de carte, puțini, foarte puțini, se îndeletnicesc cu cetitul cărților și a foilor bune și românești. Deprinderi de soi și de nume rău își, află curind cuib și scaun printre cei cu poreclă de domni, — pe când lucrurile bune, cu cinste pentru cei ce le isprăvesc și cu dobândă pentru cei ce le vęd, — nu prind rădăcină și strat în măsura cuvenită. Domni, popa cu dascălul dimpreună, is dascăli și învățători, de multeori, nu de apucături și de nărvuri bune, pacinice și îndrumătoare spre o viețuire creștinească, — ci is dascăli și sămănători adeseori de gâlcevi, de vești cu nume rău, de încârbiri între oameni, de vrăsmășie între săteni și de alte multe păcate tănuite și netănuite. Turma să dă după păstor; apele își sapă matca după felul cum le îngăduie și le cârnesc vremile și locurile prin care trec.

Dragostea de carte e una dintre cele mai bune și mai folositoare îndeletniciri. Zăbava petrecută la ea, se răsplătește înzécit. Nu-i zăbavă și mai frumoasă și mai de folos, ca zăbava cetitului, precum zice cronicarul Costin. Deșteptarea minții, înpezirea vederilor și judecăților, înțelegerea lucrurilor și a trebilor ce te privesc sunt tot răsplătiri date de carte și de învățătura ei.

Cel ce nu înțelege dobândă ce i-o aduce un lucru ce nu-l are, — trebuie să-l faci, să-l silești să o înțeleagă. Și sila să face prin aceea, că-i faci cunoscut lucrul pe toate fețele, îl dai să-l cumpenească și să-l guste el, cu mâna și cu gura lui; ori mai bine: îi frământă tu în gură bucata și — dumicată i-o înținzi spre gustare, spre înțelegere și spre primire.

*Ce bine a fost când te aveam,
În mijloc ca pe un tată,
Ce bine a fost când toți știam,
Că vorba ta ce o doream,
E vorbă cumpetată.*

*Căci pildă ai fost luat de toți,
Și-ți ascultau toți sfatul,
Căci pildă ai fost trăind la toți,
Iar azi te plâng ai ței nepoți,
Te plânge întreg satul.*

*Model ai fost între tătani,
Și chip de bărbăție,
Model ai fost între tătani,
Și fi-vei mult între Români,
Icoană clară vie,*

*Mai mult pe nime nu avem,
Durerea se ne-o 'npace
Și frânți la groapă-ți ne rugăm
O! cât ai fost de bun și demn,
De-acuma dormi în pace.*

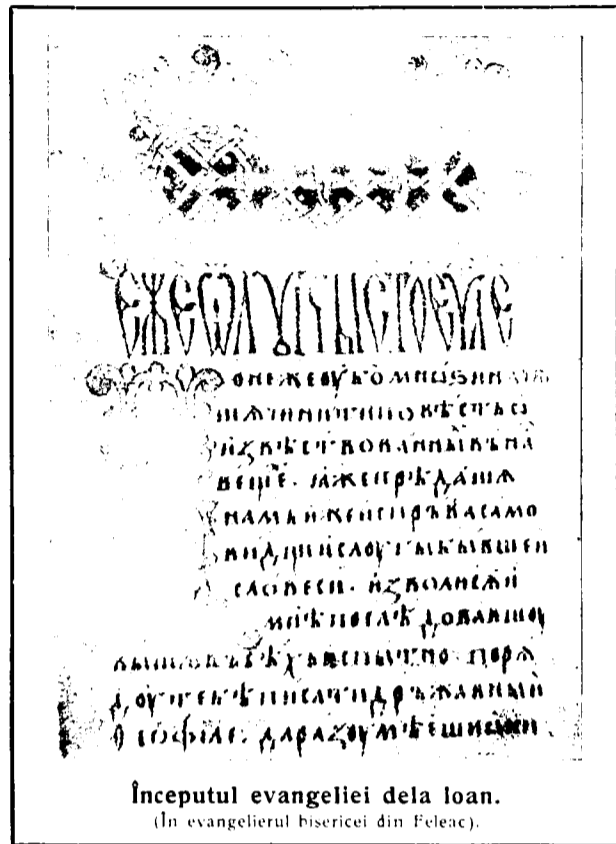
Pețela.

Iuliu Domșa.

Sărbătorile noastre.

— Din »Gazeta Transilvaniei«. —

Di avocat Dr. A. Frâncu, directorul desp. Cluj al »Asociațiunii«, în broșura »Ce se facem« — cunoscută cetitorilor »Gazetei Transilvaniei« — arată ce ar trebui să lucreze despărțământul Cluj al »Asociațiunii« și ce ar trebui să lucreze »Asociațiunea« întreagă. Dacă »Asociațiunea« ar lucra să realizeze programul propus de Dr. Frâncu,

Începutul evangheliei dela Ioan.
(În evangheliul bisericii din Feleac).

Crestături.

— Două esposiții — preocupă gândurile Românilor, adică gândurile unor Români, ca să vorbim precis. Cea a României, din 1906 și cea a »Asociațiunii«, din 19 Aug. c. Cât despre cea dintâiu s'au auzit plângeri, că timpul de pregătire — mai bine de un an — ar fi trebuit să fie mai lung. Ce să zicem atunci noi, despre a doua, care dedea timp de pregătire 3 luni? Ori cum, se nădăduim un succes. Ori ce va fi, va fi ceva. Și asta a ajuns la noi cuvânt de ordine. Ceva! Ori ce, bine rău; potrivit, nepotrivit, numai să fie ceva.

»Drapelul« a adus știrea, că guvernul ar fi oprit bisericile — prin ordine date episcopilor — de a lua parte la sărbătorile și chiar la esposiția din Sibiu. Ziarele noastre așteaptă informații sigure — și atunci se vor pronunța. Nu credem, că acele informații vor veni de sine ca acele paseri binecuvântate, cari se spune că zboară fripte gata în gura celor flămânzi. Noue ni s'a confirmat că desigur este un ordin care interzice reuniunilor învățătoarești de a-și ținea adunările la — Sibiu. Dacă ordi-

atunci pe dreptul ar purta numele ei »pentru literatura română și cultura poporului român«. Dar tare mi e teamă, că acel program va rămânea numai pe hârtie tipărită, cel mult dacă despărțământul Cluj va duce în îndeplinire vre-o câteva din acele propuneri frumoase.

Mie mi-a atras cu deosebire atențiunea un punct, care acum în timpul lucrului, e de o deosebită importanță. Se zice adică la pct. 45: *Să fie rugați prelații români, ca prin pastorale către preoți și învățători să insiste la poporul credincios de a nu mai ținea prin nelucrare sărbători, cari biserica nu le sërbează.*

Nu știu, dacă adunarea generală a »Asociațiunii« va afla de bine să se ocupe și cu afaceri de felul celei cuprinse în punctul citat cu toate că nu ar putea prin nimic să sërbeze mai frumos, decât dacă și-ar lua în program acel punct și apoi ar și lucra întru realizarea lui.

Poate că unul dintre relele cele mai mari, cari bântue poporul nostru și care este isvorul altor multor rele, e *mulțimea sărbătorilor și modul ținerii lor.* Poporul nostru ține atâtea sărbători, încât acestea adăuse la Dumineci, ne dau aproape a treia parte a anului și ținerea lor nu e mai de loc creștinească. Paguba morală și materială, ce o cauzează atâtea sărbători, e necalculabilă.

Poporul nostru ține aproape de două ori atâtea sărbători, decât câte ne poruncește biserica. Dacă căutăm timpul introducerii acestei mulțimi de sărbători, aflăm, că a fost o vreme când vlădicul cu săborul seu a dat poruncă, să se sër-

FOIȚA RĂVAȘULUI

La mormântul badei Ioan Radu.

(Mort în 16 Iunie n. 1905 în Uifalău, lângă Aiud).

*În urmă iată a sosit,
De ce cu toții ne temeam,
În urmă iată a sosit,
Și moartea crudă ne-a răpit,
Pe cel mai drag ce îl aveam.*

*Și stăm uimiți și ne 'ntrebăm,
Să poate ca să-l perdem noi,
Și stăm uimiți și ne 'ntrebăm,
O! ce va fi de nu-l avem,
Și mâne între noi.*

*Ne-am fost dat cu el prea mult,
Ca azi să nu-l deplângem noi,
Ne-am fost dat cu el prea mult,
Căci totdeauna l'am avut,
Ca sprijin în nevoi.*

*Am încercat să ne-alinăm,
Durerea de astă dată,
Am încercat s'o alinăm,
Dar înzădar căci nu putem,
Că ne-ai fost prea bun tată.*

*Te plâng ai ței că te-au pierdut,
'Necând durerea 'n a lor sîn,
Te plângem noi căci am pierdut,
Pe cel ce neamul l'a avut,
Mai bun între Români.*

nul acesta există, foarte aproape de mintea omului, că va fi existând și celalalt.

»Universul« scriind la locul prim despre cele două esoposii, zice între altele:

»Fără îndoială, că esoposia noastră va fi cu drag vizitată și de către frații noștri de peste munți; tot astfel avem și noi datorită de a ne interesa de esoposia lor, vizitându-o câtă vom putea și urmărind cu toții dările de seamă ce se vor face despre cele ce ea va învedera ca destoinicie și făptuire din partea poporului român din Transilvania și Ungaria.

»Un prilej mai înalt, mai senin, mai însuflețitor de cât acesta, de a strânge legăturile culturale dintre noi, nici c'ar putea fi altul.

»E calea și mijlocul cel mai bun de a ne cunoaște și a ne prețui unii pe alții, și a ne întări astfel reciproc încrederea în vitalitatea și viitorul neamului nostru. E calea și mijlocul cel mai bun de a ne arăta vrednici unii de alții, și credincioși cu toții împreună de rolul cultural ce situația și însemnătatea noastră, ca cel mai numeros și mai din vechi s'atornicit popor în partea de răsărit-miazăzi a Europei, ne indică și ne impune«.

— **Societatea »Reteganul«**, proiectată pentru continuarea muncii culturale a regretatului dascăl român, prin editarea cărților lui și mai ales a altor cărți populare — găsește tot mai mulți spriginitori. Reuniunea învățătorilor din districtul Băseștilor—Selaj — a dat un apel în favoarea ideii și urmarea a fost, că toți învățătorii se făgăduiesc a lua câte 1 acțiune. Dintre preoți a răspuns on. preot din Băiuț, *Demetriu Dragoș*, care însuflețit ca un bun Român de idea aceasta lansată de »Răvașul« a trimis la adresa d-lui Ioan Chira, învățător în Băsești și vice-președintele reuniunii învățătoresți de acolo, suma de 25 cor. cu făgăduința, că va mai trimite pe atât când se va înființa societatea. Banii s'au depus la »Sylvania« din Șimleu. Pilda aceasta vorbește de sine. Noi apelăm de nou la spriginitorii ideii să se declare, ca în curând după isprăvirea lucrurilor verii să putem purcede la organizarea faptică a societății »Reteganul«.

Răsboiul Rusiei.

De pe câmpiile Asiei.

Răsboiul din Asia decurge cu destulă încordare și acum din amândouă părțile. Iaponiezii înaintază pas de pas. Rușii rënd pe rënd pierd. De curând iaponiezii au cuprins insula Sachalin, cea dintâi parte din pământul rusesc, pe care iaponiezii au pus biruință. Această insulă într-o vreme era a Iaponiei, de aceea cu ori ce preț ar vrea să și-o țină. Inceț, inceț iaponiezii se apropie de Vladivostok. Năile o să-l blocheze dinspre Mare și ceștialaltă o să-l stringă de pe uscat în cinga de fer a puterii lor. Orașul e foarte întărit. De 17 luni 20.000 oameni lucră neîncetat la întărituri. Garnisoana numără 85.000; au la îndemână 2000 de tunuri și hrană pe 2 ani.

Pertractări de pace.

Incheierea păcii merge anevoie. Murawiev, cel dintâi delegat al Rusiei, a fost înlocuit cu Witte, ministrul-președinte, om mai inclinat spre pace ca celalalt. Rusia deși se pare doritoare de a curma răsboiul, totuși cu greu va primi condițiile croite de biruitoarea Iaponie. Numai cheltuielile răsbo-

beze o mulțime de zile și a trebuit să pășească la mijloc împărăția, ca să pună capăt mulțimii sărbătorilor. Petru Maior ne spune (v. Cipariu: »Acte și fragmente« pag. 153—155), că vlădica Dosofteiu dela Bălgrad a ținut săbor la anul 1627 în care a isvodit zilele cele mari de peste an »în carele nime să nu cuteze a lucra«. Aceste zile mari sunt: 61 sărbători și 9 Vineri mari, la cari dacă adaugem 52 de Dumineci, ne dau 122 de zile, pe cari din porunca lui Dosofteiu trebuia să le țină poporul românesc.

Petru Maior astfel se exprimă despre acestea sărbători: » Din faptele acestui săbor se vede, când s'au început și s'au înrădăcinat atâtea sărbători între Români, care adăugând Duminecile, ce s'ar ținea, iată a treia parte a anului o ar petrece oamenii fără de lucru. Ci mulțimii sărbătorilor le-au pus cumpăt împărăția. Totuși și acum unii de unele sărbători, care biserica grecească nici odată nu le-a crezut a fi sărbători legate, nu se pot dăsbăra«.

De bună samă, că azi nu se mai țin atâtea sărbători ca pe vremea lui Dosofteiu, dar, că și azi se țin prea multe, e știut. Paguba materială, ce o suferă poporul românesc din ținerea atâtor sărbători nu se poate calcula. Timpul e ban, zice proverbul, și apoi acelaș popor pierde timpul și rămâne înapoi cu lucru. Dar și mai mare e paguba, ce urmează din pierderea atâtor zile, dacă ne uităm la felul, cum serbează poporul. Poporul românesc — cu durere trebuie să constatăm — s'a depărtat cu totul dela adevărata sărbătorire. Poporul vede azi în sărbători numai o încetare

lului și le pune în 4 miliarde 250 milioane coroane. Totuși dacă nu de voie cel puțin de sila îngrijitoarelor stări de acasă, Rusia va trebui la urmă să-și plece steagul.

Turburările din Rusia.

În Rusia, acasă, răsvrătirile se lătesc ca para. Toate popoarele clocotesc în ferbințele gândurilor și a faptelor de răscoală și de slobozire. Sunt, cari se nisuiesc să detroneze pe Țar. După cum se spune, sunt puse la cale toate lucrurile pentru isgonirea din scaun a familiei Romanov, ce va fi prin August. Palatul de lângă Moscva, unde voia să se strămute cu șederea țarului, era să fie svirlit în aer; era așezată sub el multă dinamită. Fapta a fost descoperită, între cei prinși sunt și doi ingineri. În alte locuri s'au descoperit fabrici de bombe. Slușbași înalți încă sunt amestecați. — Polonezii încă se mișcă. Cer drepturi și înlesniri. Poftesc dreptul de a-și întrebuința limba maicei lor în școală și în dirigătorii. Tot așa se mișcă și cei din Caucaș. — Unii din matrozii de pe »Potemkin« și alți mulți revoluționari din Rusia, s'au imprăștiat în țerile Europei, ca să tocmească sufletele și lucrurile pentru isbucnirea unei răsvrătiri generale.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Acum când peatra de temelie este pusă, prin fapta mare a cinstului nostru curator *Ștefan Havași Oășanu*, nădejde avem, că și pornirea spre jertfă a bunilor creștini va crește. Dovezi despre temelul nădejzii noastre sunt și noile contribuiri.

Au mai dăruit:

Nr. 231. Elena Ceușan, din Cluj, 10 coroane.

Nr. 232. Ioan Țulean, căpitan la regimentul 2 de vinători »Regina Elisabeta« din Sinaia, 5 coroane (suma s'a trimis prin M. On. Aurel Florian, preot militar în Viena.)

Nr. 233. Ana Moldovan născ. Mureșan, din Cluj, 2 coroane.

Nr. 234. Domnica Gălățan, din Cluj, 3 cor.

» 235. Mihai Bohățel, cand. adv. Cluj, 5 cor.

» 236. Nastasia Potora, din Cluj, 3 cor.

» 237. Cesare Sidoli, director și proprietar de Circ, din București, 50 coroane. — Suma totală 78 coroane.

D-zeu să le răsplătească cu darurile sale cele bogate!

— **Inmormântarea** regretatei doamne Elena Mandea n. Pandrea, fosta casieră a Reuniunii femeilor din Cluj, »S. Maria« s'a făcut Dumineca trecută cu mare și jalnică pompă. A slugit protopop Tului Roșescu, asistat de 2 preoți. Dl protopop a rostit predică și iertăciuni mișcătoare până la lacrimi. Pe sicriu au fost mulțime de cununii frumoase între care și din partea reuniunii »S. Maria« o cunună splendidă, de flori naturale, cu inscripția: Regretatei sale casieră — Reun. femeilor »S. Maria«. Multe familii și-au răscumpărat cununile în scopuri filantropice.

— **Instalarea** noului preot al Ticului, Aug. Pop, se va face Duminecă, 23 Iulie n. 1905, prin dl protopop Dr. E. Dăianu.

a lucrului celui obositor, dar *intențiunea*, ce a trebuit se o aibă biserica, când a instituit sărbătorile, nu o mai cunoaște. Merge la biserică și ascultă slujba, — în decursul căreia în loc de a auzi din gura preotului o predică frumoasă, cantorul îi cetește o căzanie din Varlaam — eu însu-mi am auzit adeseaori cetindu-se din Varlaam în biserici, — iar după ce se sfirșește slujba pleacă o parte către casă, cea mai mare parte către crășmă. Dela 2 oare după amezzi sunt mai mulți credincioși la crășmă, decum au fost înainte de amiază în biserică. Așa serbează de obicei poporul nostru. *Sărbătoarea românului e bucuria crășmarilor*. Unde nu e datină să meargă femeile laolaltă cu bărbații la crășmă, acolo țin pe acasă cumetrii strașnice. Ce se vorbește și ce se plătește în sărbători în crășme și pe la cumetrii, numai întru mărirea lui D-zeu și a sfinților nu este. Iată dar, că pe lângă paguba, ce vine din ne-lucrare, se mai adauge suma, ce merge pe rachiul și paguba morală, ce rezultă din orice întrunire împreună cu beție.

Câteodată apoi în astfel de sărbători string clacă cei mai de frunte: preoți, notari, dascăli și alți. Cine a văzut astfel de clăci, nu se poate să nu desaproabe acest obicei. Omul nu lucră la el, pentru că-i sărbătoare, — așa i-a spus popa, — dar la alții poate lucra -- în clacă, doar și popa stringe clacă. Acest obicei era și pe vremea lui Petru Maior și iată ce ne spune el în locul citat.

»...întru aceste sărbători bucuroși ajută cu lucrul mânilor sale pe cei neputincioși, dară mai

— **Direcțiunea** esoposiei din Sibiu, desminte știrea »Drapelului«, că guvernul ar fi oprit ca bisericile noastre să iee parte la sărbătorile și esoposia »Asociațiunii«. »Gazeta« înse o susține.

— **Dr. Nicolae Schiau**, și-a deschis cancelaria advocațială în Mercurea (Szerdahely, c. Sibiu).

— **Pentru condolențele** primite din incidentul repausării scumpului și neuitatului meu soț Dr. Georgiu Ilea nefiind în stare de a putea scrie fieștecăruia separat, rog pe toate rudeniile și cunoscuții, ca să primească pe aceasta cale espresiunea mulțumitei mele celei mai profunde. Blaj, 19 Iulie 1905. Văduva Ilea n. Ciato.

— **Preoți noi**. În ziua de Sănpetru I. P. S. Metropolit a chirotonit pe următorii teologi de preoți: Dumitru Fărcaș, pentru Sântioana, — Victor Tufan, pentru Pogăceaua; Mihai Ștef, pentru Murăș-Decia; Ioan Acsente, pentru Boarta; Petru Chețan pentru Beica-maghiară și Aug. Pop, pentru Tic.

— **Cercul Sidoli** împlinind cele 12 zile promise, Miercuri sara a dat cea din urmă reprezentare și cu tren separat a plecat la Oradea-mare, unde astăsară (20 Iulie) dă prima reprezentare. Dl director Sidoli, care a făcut foarte bună impresiune în Cluj, în deosebi publicului românesc, înainte de a părăsi Clujul și-a luat ocazie a se pune în contact cu câțiva membrii ai societății române din Cluj și înțelegând preocupăția noastră pentru noua biserică, s'a înscris printre contribuții ei generoși.

— **Hymen**. Mateiu Șirlincan, funcționar de bancă din Bistrița și Elena Hanganutz, din Borgo-Prund anunță celebrarea cununiei lor pe Luni în 17 Iulie 1905 st. n. la 4 oare d. a. în biserică gr.-cat. din Borgo-Bistrița.

— **Flaviu C. Domșa**, profesor gimnazial în Blaj și dșoara Valeria Șerbac, anunță cununia lor, care se va ținea în 10 August n. 1905. la oarele 11 a. m. în biserică gr.-cat. din Vama.

— **Studentii din Galații României**, vre-o 33 la număr, au făcut la sfirșitul lunii Iunie o excursiune în Bucovina, cercetând toate urmele acestui petec istoric de pământ românesc. Ar fi tare cuminte lucru, dacă și ștudentimea dela noi s'ar împrieteni cu astfel de excursiuni. Vara câte prilejuri și câtă vreme nu li se intinde pentru astfel de lucruri bune și cu câștig atât pentru minte cât și mai ales pentru inimă. Avem o țară așa de frumoasă și încântătoare și noi n'o cunoaștem.

— **Internatul Vancean de fetițe din Blaj**. Până în ziua de 15 August n. a. c. se escrie concurs pentru primirea în Internatul de fetițe din Blaj. 1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an școlastic 240 cor. solvabil în două sau cel mult în patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 6 cor, 30 fil. pentru elevele din clasele elementare și de 12 cor. 30 fil. pentru cele din clasele civile, apoi 2 cor, pe an pentru bae. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori musica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate. 2. Fiindcă elevele vor trebui să poarte vestimente uniform se va solvi 26—28 coroane după etatea fiecăreia. Uniforma aceasta, care se pregătește în internat, constă din două șurțe în formă de rochie, 2 pălării, — una de iarnă și alta de vară — și din o toaletă. 3. La intrarea în internat fiecare elevă va trebui să fie provăzută cu: 6 cămeși, 6 camisoane, 6

de multeor lucră pe sama celor bogați și pu-ternici. Drept aceea aceștia, pentruca să capetă dela săraci lucru fără plată, cu viclenie țin parte sărbătorilor celor ce nu sunt sărbători, cât în unele locuri până astăzi fără rod este porunca împărătească cea pentru împușinarea sărbătorilor celor netrebnice. Aceea este nesuferit, că uneori și dintr preoți se află, cari iubesc pe oameni a-i ținea în rătăcire».

La lucru în clacă de comun merg fete și feciori și neveste tinere. Cu astfel de ocașuni sunt cât se poate de liberi la vorbă, căci așa-i obiceiul la clăci, obicei, pe care l'a făcut vinarsul care se dă din belșug tuturor. Lucrând până târziu se întorc în cântecul lăutarilor la cină, la care rachiul iarăș se dă din belșug. Ce poate face rachiul e știut. Resultatul clărilor nu arareori sunt adulterii, copii nelegiuți și căsătorii stricate, pe lângă sudălmile, certele și bătăile, cari sunt oarecum legate de clăci. Sunt dureroase astfel de constatări, dar sunt adevărate. Un notar îmi spunea: »Am strins și eu clacă de douăori, dar am văzut ce se întâmplă la clacă și după clacă am părăsit obiceiul ăsta«.

Iată dar încă un mod de sărbare, cu mult mai respingător, decât cel de mai înainte. — Petrecând poporul astfel în sărbătorile mici, s'a îndatinat și tot cam așa ține și sărbătorile mari, cu deosebirea, că în sărbătorile mari nu se stringe clacă. De sigur, că o astfel de sărbare e departe, ba e chiar contrară intențiunii biserice și vina la aceasta o poartă preoții și ceialalți inteligenți dela sate, cari ar trebui să spună poporului, cari sărbători trebuie

pantaloni, o fustă de iarnă, 6 servete, 12 batiste, 6 perechi de ciorapi, 2 perechi de păpuși, o perie de dinți, o perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 paplomă, 2 pepteni, o saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din giolgin elb, 1 lavor de spălat și 6 ștergere. Obiectele acestea au să fie marcate cu numele elevei. La cererile pentru primire e de a se alătura: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare. Concursele sunt de a se înainta Preaveneratului Consistor mitropolitan din Blaj alăturându-se la fiecare o marcă de 45 fil. pentru spedarea francată a rezoluțiunii. Dela cererea de primire nu sunt dispensate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Direcțiunea institului de fetițe.

— **In loc de cunună trecătoare** pe sicriul mult regretatei Doamne *Elena Mandeal n. Pandrea* s'a ivit ideea delicată de a contribui la un fond pentru un asil de orfani români. Ideea a dat-o preastimata Doamnă *Ana Frâncu*, care aflând despre moartea mult prețuitei sale fine, numai decât și-a exprimat ideea de a înlocui obiceiul cununilor de flori peritoare cu cununa morală a faptelor bune, menite a alina măcar o parte din atâtea suferințe. Drept aceea Doamna Frâncu a transpus la comitetul »S. Maria« suma de 10 coroane, ca început pentru fondul numit. Au mai dat din acelaș trist prilej și spre acelaș scop: Dr. Amos Frâncu, avocat 10 cor.; Dr. E. Dăianu 10 cor.; Dr. Victor Poruțiu, avocat 10 cor. Sperăm, că mulți își vor aduce aminte de acest fel de a eternisa memoria iubiților reposați.

— **»Reuniunea agricolă din Sibliu«** și-a ținut în 2 Iulie n. adunarea în *Dobârca*. S'au ținut prelegeri pentru popor. Dl I. Chirca, vicepreședintele Reuniunii, a vorbit despre economia națională; dl Nicolae Iosif despre cultura viilor; dl R. Simu despre cultura albinelor, iar la urmă dl V. Tordășianu a vorbit despre folosul însoțirilor sâtești. S'au înscris zece membrii noi.

— **Gazeta de Duminecă**, ce iese în Șimleul Silvaniei, cu numărul de azi, 16 Iulie n., apare ca ziar politic, ca organ național politic, neatârnat de partide și persoane, urmând o politică națională curat românească — după cum se spune în cuvântul program. Redactor responsabil, în locul dlui Ioan P. Lazar, e dl Dr. Victor Deleu, avocat.

— **La granița dintre România și Ungaria** a avut loc mai zilele trecute o ciocnire sângeroasă, a cărei cercetare judecătorească e acum în curs. Aproape de Petroșeni, în Poiana Muierii, românii de dincoace au pus la cale ca de obicei, în ziua de Sânziene, o petrecere populară numită altcum *nedee* sau *rugă*, un fel de petrecanie împreună cu țirg, cam ca țirgul de fete dela Găina. Obicei de obârșie foarte veche trebuie să fie acesta. După datină se adunau la acest țirg vesel din toate părțile și dela noi și chiar și de dincolo din România. Era un fel de petrecanie caldă și de înfrățire românească între frații de dincolo și de dincoace, și nu arareori flăcăi voinici de dincolo își lăsau în gazdă inima la codanele frumoase și șirete dela noi, ca să vină mai târziu să-și ducă cu ei cu tot și inima și draga ei stăpână. Și deși cu vremea datina nu s'a putut prăznui în acelaș fel ca mai nainte din vina multor opreliști, totuși veniau la petrecanie câți puteau și de dincolo. Așa au venit și acum, din cei mai aproape de graniță. Până la vreme și-au petrecut în bună-

ținute și cum trebuie ținute. În felul cum se țin azi sărbătorile, ele sunt o plagă pentru popor. Preoțimea ar trebui să lumineze poporul, până când încă e vreme.

Nu pot să trec cu vederea, că o parte a preoțimii — cu deosebire generația mai tineră — a început să lucreze în direcția aceasta, dar sunt mulți încă, cari lasă poporul în întunec și neștiință.

Un preot, care abia de vre-o câțiva ani a părăsit seminarul din Sibliu, la întrebarea unui credincios, că »Pălia« (Maria Magdalena) oare e sărbătoare mare, a răspuns, că nu-i sărbătoare mare, dar trebuie ținută, pentrucă-i »zi cu primejdie«. — Și sunt mulți, cari prin astfel de vorbe bagă pe oameni în credințe deșarte.

E timpul, ca toți să lucrăm spre stîrpirea acestui reu. Poporul decade în continuu în privința materială și morală și o cauză însemnată a acestei decadințe e mulțimea sărbătorilor și modul sărbării.

Dacă prelații nostri ar merge în frunte în aceasta lucrare, rezultatul s'ar obține mai sigur și mai iute și credem, că o vor face, deoarece binele poporului reclamă, ca ei înșiși să ia în mână aceasta afacere.

Preoțimea în special e chemată să lucreze la curmarea acestui reu, pentrucă aceasta și interesul ei o pretinde. Să arate preoții, cari sunt sărbătorile, ce trebuie ținute și să arate, care-i motivul introducerii lor și cum trebuiesc serbate.

O. P.

înțelegere; dar un sergent-maior din despărțământul militar român din graniță — rumenit un pic la cap, — a poruncit celor din România, ca să meargă înapoi. Aceștia la început n'au vrut, atunci sergentul a poruncit foc și soldații au dat o pușcătură în aer, la ce românii de dincolo s'au întors la hotar. Cu ei s'a dus din întâmplare și un ungurean. Pe acesta soldații, la porunca sergentului, l'au legat. Doi jândarmi, cari auziseră pușcăturile, s'au suit pe deal și au cerut slobozirea ungureanului prins. Sergentul i-a chemat la consfătuire și i-a prins, le-a luat armele și i-a legat. Românii de dincoace au cerut cu amenințări slobozirea celor prinși; sergentul a poruncit foc; un om a fost omorît și altul rănit greu. În chipul asta ne înfățișează lucrul foile de dincoace. După cercetările comisiei din România, — pe cum ne împărtășesc foile de acolo — lucrul a fost altcum și vina o poartă cești dela noi. Cercetările sunt în curs din amândouă părțile — și la urmă se va vedea că tot beția, blăstămata de beție, a turburat și vesela înfrățire dela »Poiana-Muierii«.

— **Matrozii vasului »Potemkin«** au rămas cei mai mulți în România și au fost împărțiți în deosebite orașe. Intre ei se află vre-o 90 români din Basarabia. Peste tot locul sunt primiți cu dragoste și au fost rinduiți ca lucrători în deosebite locuri. — Unele ziare străine au lătit vestea, că mai mulți din marinarii acestui vas au fost înrolați în armata română, și încă la porunca regelui Carol. Aceasta veste înse e desmințită în chipul cel mai hotărît. Aceasta știre n'a putut fi născocită decât de cei ce dospesc dușmănie și ură față de România. — »Universul« declară această veste de »calumnie infamă« și de »minciună sfruntată«.

— **Un nou Andrée** vrea să meargă să cerceteze polul de meazănoapte al pământului. Cine nu-și aduce aminte de Andrée? A pornit cu balonul înainte de asta cu opt ani și dus a fost fără să se mai întoarcă. Noul îndrăzneț se cheamă Marcillac, frances de neam. Drumul vrea să-l facă tot cu balonul. Bani de cheltuială, cari se urcă cam la 90.000 franci, nădăjduște să-i câștige în curând. Și însoțit de 3—4 ortaci o să pornească la drum, drum lung și greu, care poate o să-i înghită urma și lui ca și celui dintâi.

— **O iscodire uimitoare** s'a făcut în zilele trecute pentru dirigerea tunurilor de pe nai, iscodirea cea nouă face cu puțință ca din 100 de pușcături de tun 80 să nimerescă nesmintit ținta. Probele ce s'au făcut au reușit peste așteptare. Până acum din 100 de pușcături cu tunul de pe nai, abia 2 nimereau ținta. Pe lângă aceea că o se schimbe fața luptelor pe mare, prin aceasta descoperire se fac foarte mari cruțări în bani. Pe o singură nai de războiu, la 80 pușcături, cari lovesc ținta, se cruță prin noul aparat cam cinci milioane coroane.

— **Ungurii trimit lui Oyama** generalului iaponez, o sabie, în semn de cinste și de laudă pentru isbânzile secerate asupra Muscalului. Spre acest scop va merge la Tokio, capitala împărăției iaponeze, o deputație alcătuită pe sprăceană sub conducerea deputatului Carol Eötvös. Sabia e gata și prețuiește vre-o 20.000 floreni. Tot din acest prilej deputația va duce și împăratului iaponiei o scrisoare de laudă și de felicitare pentru vitejiile iaponezilor. Așisderea și lui Oyama deodată cu sabia i-se va da și un răvaș, în care acesta e pus alătura cu cel mai mare viteaz și războinic al Ungariei cu *Ioan Huniade Corvinul*, care se știe, că era de neam român.

— **Frații din Macedonia** sunt tot mai tare dușmăniți și nepăciiți din partea Grecilor. Jafurile și omorurile se înmulțesc zi de zi. Bandele de Greci li prind pe cei mai fruntași din comună și îi omoară; Grecii, afurisiți prăsilă de oameni, clocesc în suflete stingere și perzanie neamului românesc din acele părți. De aceea nu se trag nici dinaintea celor mai mârșave și mai de jos mijloace. Popimea lor, nemernic soi de slujbași ai lui D-zeu, țin rost în asuprel și'n mârșăvenii alătura cu ceilalți. Afuriseniile curg ploaie asupra bieților cuțovlahi, cum le zic ei. Un episcop grecesc a afurisit de curând nu numai pe preoții români, ci și pe toți românii, cari țin la biserica românească, ba chiar și pe aceia, cari ar avea treburi de negoț cu Românii, ori le-ar închiria case sau i-ar primi în casele lor. Răutatea altora nu le dă răgaz fraților macedoneni să se bucure în tihnă de înlesnirile în-găduite de curând.

— **Emigrările din Ungaria** se sporesc în chip îngrozitor. Tot mai mulți din locuitorii aceste eri iau lumea în cap și se prăpădesc prin împărăția străine. Sărăcia și nevoile de acasă li silesc să-și caute cuib și hrană aiea. Cei mai mulți se duc din partea de meazănoapte a Ungariei. Se scrie, că din un singur comitat, Scepș numit, s'au dus în cele dintâi 6 luni ale anului acestuia 3703, cu 2525 mai mulți, ca în acele luni ale anului trecut. Și se duc și din altele cu droaia. În chipul acesta se prăpădesc pentru

țara noastră brațele și oamenii de muncă. E o primejdie aceasta, ce va trebui scump plătită la vreme.

— **Di Ioan Belan**, preot al archidiecesei gr-cat. și alumn al Augustineului din Viena, a făcut cu succes frumos al treilea riguros din științele teologice.

— **A cetî în zece minute!** Cetim în »Drapelul« din Lugoj;

»Invetătorul Iuliu Gabel din Budapesta a inventat un nou sistem de a învăța cetirea și scrierea. Sistemul acesta este foarte bun, căci cu ajutorul lui invetă foarte iute a cetî și scrie. În 11 Iulie n. a venit Iuliu Gabel la Timișoara și — la rugarea generalului de divizie Fanta — a ținut prelegere cu mai mulți soldați analfabeți din garnisoana din Timișoara. Au fost de față la prelegere în casarma Ferdinand 120 ofițeri superiori, între cari și generalul Fanta. Instrucția soldaților neștiutori de carte a durat numai 10—12 minute și rezultatul a fost splendid. Soldații chemați la tablă au învățat să cunoască în câteva minute toate literele alfabetului și să le împreune de tot corect în silabe. Dl Gabel a pus pe un soldat să scrie la tablă litere și a fost interesant, că soldatul a știut scrie cu ușurință chiar și litera mare »R«, cea mai grea literă în alfabetul latin. Generalul Fanta a mulțumit invetătorului Gabel — în numele ofițerilor prezenți — pentru prelegerea succesă«.

De mai multe ori am cetit despre metoda nouă de a învăța pe cineva în zece minute să cetească. Am dat și în »Răvașul« știre despre aceasta. Dar e curios, că nicăiri n'am putut afla cum învață dl *Iuliu Gabel* pe analfabeți, ca să-i facă în 10 minute a ști ceea ce alții abia în câteva luni de muncă grea pot face. A face cunoscut acest metod — asta ar fi acum de importanță. Pentru că dacă l'am cunoaște și ni-l'am însuși ar trebui să cutrierăm la eamnă toate satele și să învățăm pe toți cei neînvețați — a cetî și a scrie. Cunosce frații dela »Drapelul« acest metod?

— **Bulgaria** e pe calea de a ajunge stat neatârnat. După veștile mai noue, scoase — pe cum se spune — din isvoare vrednice de credință, proclamarea neatârnatii va avea loc în 2 Aug. n.

— **La 1500 de bulgari**, membrii ai diferitelor societăți de gimnastică din Bulgaria, au fost în săptămâna trecută vre-o trei zile oaspeții Bucureștilor. Li s'a făcut o primire caldă, binevoitoare și prietenească, dovadă a bunelor legături dintre aceste două țeri. În Bulgaria această primire a stârnit mare bucurie. Foile sunt pline de laudă la adresa României.

— **Jidovii și socialiștii** sunt, pe cum se spune, pricina turburărilor din Rusia. O foaie nemțească din Viena »Deutsche Zeitung«, arată că toată răsvrătirea din Rusia e pusă la cale de ei. Jidovii bogătați din toată lumea sprijinesc cu bani mișcarea răsvrătitoare și spre scopul acesta cei mai mari banchieri jidani din Londra au trimis de curând comitetului revoluționar rusesc suma netedă de 2 milioane coroane; iar socialiștii din Germania încă le-au trimis la o jumătate de milion.

— **In New-York** căldurile sunt foarte mari. În o singură zi au murit înădușiți de ferbințeală vre-o 13 oameni, iar vre-o 60 au picat leșinați pe uliți; spitalele sunt pline.

MAI NOU

Preparandia românească din Gherla.

»Gazeta Transilvaniei« a publicat deunăzi știri groasnice despre preparandia din Gherla. — Zice, că din 54 invetători tineri, absolvenți ai acelei preparandii, cari s'au prezentat la esamenul numit de calificare numai 6 — zi șeasă — inși au isbutit. Toți ceilalți ori au fost respinși, ori n'au știut nimic. Faptul, dacă e adevărat, e o zdrobitoare osândă.

Mai mult! Se zice, că P. S. Sa Episcopul ar voi anume să desființeze preparandia. Asta nu voim să o credem. Ar fi prea din cale afară osânditor lucru. Dar vrem să se spună adevărul.

Guvernul energic...

Guvernul Fejervary începe a se arăta energic contra resvrătirilor »coalitiei«. Ministrul de interne a nimicit hotărîrea municipiului Budapesta prin care se enuța a nu primi dări, nici când se plătesc de bunăvoie și a nu da voie nimenui să se înroleze ostaș voluntar. Astfel se va face cu hotărîrile de acest fel ale tuturor celorlalte orașe și comitate. Deci trebuie să se primească dări și cătane, dacă se dau de bunăvoie.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Programa gimnasiului superior gr.-cat. și a școalelor elementare din Beiuș, pe anul școlastic 1904-5.** Redactată de Vasiliu Ștefanică, director substituit prof. p. o. Apărută jumătate în ungurește, jumătate în românește. Pe lângă datele obicinuie cuprinde încă: Românii și Vetero-Slavii, disc. de Radu Cupar, și discurs ocașional rostit la s. Dumitru de Dr. C. Pavel.

— **Sămănătorul**, revistă literară săptămânală, nr. 27, 3 Iulie 1905. Cuprins: N. Iorga — C. Negruzzi; G. Vilsan — 2 Iulie 1904 (poesie); Emilgar — Boierul Jorgu Buhtea (nuvelă); M. Sadoveanu — Floare ofilită (roman); G. Orleanu — Colț clasic (poesie); X — Cugetări. Cronică de N. Iorga.

— **Căntece de copii și jocuri**, de Dr. A. Bogdan-Hoya. Editura librării Ciurcu, Brașov, 1905 8° mic 62 pag. Prețul 32 bani.

— »Biblioteca băncilor române« Nrul 2: **Băncile Române din Transilvania și Ungaria** de Constantin Popp, funcționar la »Albina«. Sibiu, 1905. 8° 38 pag. Prețul 50 fil.

— **Efecte publice** de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Sibiu 1905. Prețul 1 cor. Acesta este titlul unei noue lucrări a domnului Lăpădatu, apărută ca Nr. 3-4 în »Biblioteca băncilor române«, editată de »Revista Economică«. În această lucrare, a sa, autorul, după ce ne arată cum s'au dezvoltat efectele publice și cum se împart, trece și se ocupă în mod amănunțit de împrumuturile de stat, explicându-le din toate punctele de vedere. În legătură cu natura și importanța lor ne arată, cari sunt împrumuturile temporale, cari cele perpetue, cum se face emisiunea bonurilor de tesaur, obligațiunilor, rentelor losurilor etc. la noi și în alte state, cum se amortizează și ce sunt și cum se fac conversiunile. Capitolele următoare le formează Scrisurile fonciare, prioritățile și acțiile. Din toate acestea se poate vedea, că aceasta lucrare va putea fi cetită cu mare interes și folos de ori și cine, în special de cei ce ocupă funcțiuni la băncile noastre. Recomandând-o în atențiunea celor interesați, amintim că se poate procura dela autor sau dela redacția »Revistei Economice« și Librăria arhiepiscopale din Sibiu pe lângă prețul de 1 cor. plus porto postal.

— **Virgil Onițiu. Carte de cetire** pentru I. și II. cl. gimnazială și reală, pentru școalele superioare de fete și institutele pedagogice. Brașov. Editura librării Ciurcu. 1905. Prețul 3 Coroane. Prin aceasta carte autorul completează numărul cărților de cetire pentru gimnaziu.

— **25 de ani din viața »Reuniunii române de muzică«** din Sibiu de Mateiu Voileanu, asesor consist. Autorul descrie afacerile de administrațiune precum și întreaga activitate reuniunii dezvoltată în decurs de 25 ani. Execuțiunea tehnică e foarte bine reușită, asemenea și fotografiile unor foști conducători, coriști și coriste ale reuniunii. Cartea se estinde pe 194 pag. 8°. Sibiu, tipogr. archiepiscopale, 1905. Prețul 2 cor.

— **Dr. Victor Onișor. Legile grănițelor nășăudeni** despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea judecătorească din 1890 cu ordonanțele de executare și esplicări. Bistrița. Tipografia G. Matheiu, 1905. Prețul 80 bani.

— **Pamfilu Grapini. Monografia comunei mari Rodna nouă** din fostul district al Năsăudului (azi comitatul Bistrița-Năsăud) împreună cu note istorice despre valea Rodnei (1773-1903). Bistrița. Tipografia A. Baci. 1903. —

— **Vasile Cârlova. Dr. Ioan Rațiu.** Studiu istoric-literar. Blaj, 1905. 8° 74 pag. Prețul 1 cor. Numele »celor mai buni ai noștri« îl acopere, în loc de strălucire și pomenire cinstelnică și pioasă, cenușa uitării și a necuviinței cu păcat. Cârlova a fost dintre cei mai buni și mai de seamă scriitori ai vremurilor sale. O »floare«, o »stea« a poeziei, stânsă și veștejită de bruma unei dragosti fără de noroc. Meșter mai discuit al formelor, cum nu era nici unul dintre vârstnicii săi, și talmăcitor mai norocos de gânduri și simțiri avântate și calde, el a făcut ruptură dela șirul de stichiuitori de versuri ușoare, subțiri și săci cu greutatea și măsura gândirii stăpânite și cu miez ce o avea. El a fost înaintemergător și crainic al zilelor visate și nădăduite în poezia neamului nostru. În cântecul lui întimpinăm ceva din comoara neprețuiților cântăreți de mai târziu. — Cinstind figurile din trecut, ne cinstim pe noi. Cel ce s'a îndemnat să desvăluie această »floare« din vremile de înmugurire a lit. rom. și se ne deie poeziile lui spre gustare și înțelegere, — acela a săvârșit o lucrare vrednică de cinstea, de laudă și de sprijinul oamenilor de inimă. Ce au uitat să facă frații de dincolo, s'a făcut la noi, — eată o îndoită vrednicie. Recomandăm cartea cu toată căldura.

Invetăcei

se primesc în brutăria (jimplăria) d-lui **Stefan Moga** din Sibiu (Strada Bahngasse nr. 4). Băieții orfani cu creștere bună se primesc cu toată întreținerea și îmbrăcăminte. (2-3)

Pentru sezonul de primăvară și vară
recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căputuri economice.

Haine negre de salon și frac.

Mantale de ploaie și de praf. Pereline de excursiuni, costume de turiști, bicicliști etc.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis franco. — La comanda din provincie ca măsură e destul a trimite o bonă de che. (24) 63-

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2-80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou; cupțuși bine pentru iarnă, foarte drăguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 23-

»Sămănătorul«

Numeri singuratici din escelenta revistă, dirigeată de N. Iorga, se află de vânzare în fiecare Duminecă la »Răvașul« (Jókai utca nr. 6).

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșiri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke«, Frankfurt a. Main. 45 49-.

— **Cărți românești** se găsesc în Cluj la librăria **Eric Fabritius**, în piață.

In atențiunea mireșelor!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minuat executat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârând, eu eigă 3 fl. 95 er.

Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocașionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în prețurile de fabrică.

La comanda din provincie mă rog a însemna cea din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul Müller.

magazin de sticlărie și porțelanerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 12-52

Despre păcatele sătenilor.

Căzanie poporală
de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: **Răvașul**, Cluj, Jókai u. 6. sz.

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălăriiilor« — A »Kalapkirály«-hoz

(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 12-25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vânat și sport.

Pentru preoțiimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preotească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Tipografia

»**CARMEN**«

PETRU P. BARIȚIU

CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comandele se primesc și la Librăria D-lui **Erich Fabritius** din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

La administrația »Răvașului« se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul broșurată 1-50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.